שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה עשרה

מעשר ראשון מ' מעשר שני ומיחל ושותה

מיד דברי ר"מ ר' יהודה ור' יוםי ור"ש אוםרין

אמרי סוף סוף אמאי קא אפכת לה למתניתין

משום דקשיא דר' יהודה אדר' יהודה השתא

נמי קשיא דר' יוחנן אדרבי יוחנן דאמרת לר'

יוחנן לא תימא כל הנלקט אלא אימא כל

המתלקט אלמא אית ליה ברירה והא רבי

יוחנן לית ליה ברירה ידאמר רב אםי א"ר יוחנן

האחין -שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל אלא לעולם כל הגלקט ורבי יוחגן

םתמא אחרינא אשכח דתנן יאין הגונב אחר

הגנב משלם תשלומי כפל אמאי בשלמא

לגנב ראשון לא משלם יוגונב מבית האיש

ולא מבית הגגב אלא לבעלים נשלם אלא לאו ש"מ זה לפי שאינו שלו וזה לפי שאינו

ברשותו ומאי חזית דאזיל בתר ההיא סתמא

ליעביד כי האי םתמא דצנועין משום דמסייע

ליה קרא יואיש כי יקדיש את ביתו קדש לה'

ימה ביתו ברשותו אף כל ברשותו אמר

אביי אי לאו דא"ר יוחנן צנועין ורבי דוםא

אמרו דבר אחד הוה אמינא צנועין אית להו

דרבי דוסא ורבי דוסא לית ליה דצנועין

צנועין אית להו דרבי דוסא ומה בגנב עבדו

רבנן תקנתא עניים צריכא למימר ר' דומא

לית ליה דצנועין עניים הוא דעבדו להו רבנן

תקנתא אבל גנב לא עבדו ליה רבנן תקנתא

אמר רבא אי לאו דא"ר יוחנן צנועין ורבי

א) דמאי פ"ז מ"ד סוכה כג: יומא נה: עירובין לו:

מטילה כב. חוליו יד. וגינויו

ב) בילה לז: בכורות נב: נז.

וגיטיו כה. מח.ז. ג) לעיל

[גיטק כה: נוו], אם נעים סב:, ד) [לעיל סח: ע"ש ב"מ ו. ע"ז סג. חולין קלט.

תמורה ט. כט: ערכיו כא.ז.

דמאי פ"חן, ק) פ"ו דמאי

מ"ב. ע) ועולא ס"ל כר"א

והא דמקשי התם על עולא

ולא משני דס"ל כר' דוסא

לו"א ומה שיכול לתרץ כו'. ין מילופי גרסאות, מחילופי גרסאות, י) אבל בחום' ברכות וקדושין הג" בשלישית

יקבע וקדושין הגי׳ בשלישית ובס׳ ובשית ועיין ר״ת ובס׳

סב א מיי' פ"ז מהל' מעשר הל' א סמג עשין קלה: סג ב מיי פי"א מהלי שמיטה ויובל הלי כ: םד ג' מיי פ"ג מהלי מעשר שני הל' יו

סמג לאוין רסד:

תורה אור השלם ַר. בִּי יִתֵן אִישׁ אֶל רֵעַהוּ 1. בִּי יִתֵן אִישׁ בסף או כלים לשמר וגנב מבית האיש אם יְמֶצֵּה הָבֵּיות וְאִישׁ אָם שְׁנְיִם: שמות כב ו בִּי וְאָישׁ בִּי יַקְדִּשׁ אֶת. 2. וְאֵנֶשׁ בְּיֵינְוְיָשְׁעָרִיכּוּ בֵּיתוּ לֶּדֶשׁ לַיִיְ וְהֶעֶרִיכּוּ הַכֹּהֵן בֵּין טוֹב וּבֵין רְע בַּאֲשֶׁר יַעֲרִיף אתוֹ הַבּהֵן בֵּן יָקוּם: ויקרא כז יד בַּן יָקוּם: גאַל יִגְאַל אִישׁ מְמַעשׁרוֹ חֲמִשִּׁיתוֹ יֹסֵף עַלְיוּ: ויקרא כז לא עַלְיוּ: ויקרא כז לא 4. וּבַשְּׁנָה הָרְבִיעִת יִהְיֶה בָל פָּרִיוֹ קְדֵשׁ הַלּוּלִים ויקרא יט כד ויקרא יט כד וְכָל מַעְשַׂר הָאָרֶץ מָנֶרַע הָאָרֶץ מִפְּרִי הָעֵץ לִיִּיָ הוּא לָדָשׁ לַיִּיִ:

מוסף רש"י הלוקח יין מבין הכותים. וסתס כותים לח מפרשי תרומה ואין לזה מפנשי מניומנט ומון מט כלים להפריש לתוכן תרומה ומעשר (ערובין לו: לתוכן וכעי"ז סוכה כג:) וכומיס א"י נפקעת מקדושתה על ידיהם והם חשודים על המעשרות ועל התרומה, ולא כעמי הארץ שרובן מעשרין וכולן מפרישין תרומה, אבל כותים מהם לריך לעשר ודחי (גיטין בה.) ואשמעינן הכא דכומים חשידי אמרומה, כדקתני שני לוגין שאני עתיד להפריש כו' ומשנה זו קודם תקנה דגזרו על נשנית (חולין יד.). שני לוגין שאני עתיד להפריש. מן המאה, הרי הן. נתוכו (ערובין לז.). וון. כמוכר (עודבין כוו). תרומה. גדולה, ואחר כך עושה ממה שנשתייר מאה מדות, מפריש עשרה למעשר ראשון ונשתיירו תשעים מדות ומפריש מהן . **תשעה למעשר שני** (מעילה שהוא יכול לתקנו מיד בלא הפרשה לאחר שהרא עליו שם יחללנו בכל מקום שהוא על המעות (ערובין לז.) הואיל ויכול לתקנו באמירה בעלמה ולומר הרי הוא מחולל על המעות שיש לי בתוך הבית לא התירו לו חכמים לשתותו ולסמוך על הברירה, אבל בתרומה מעשרות סמכינן ולאחר השבת ישאר אברירה ולאחר השבת כשיפרישם אמרינן הוברר . התרומה הדבר שזו היא חה לא שמה אלא חולין (חולין יד.)**. ושותה מיד.** ילאחר זמן יפריש התרומה והמעשר ואמריטן הוברר הדבר שזהו תרומה (ערובין לו) דמחתר שתרח שם ינח לו מידי טבל וכשהוא מוליא יין לשתייתו הוא הנברר לחולין, ולכשיהיו לו כלים מוזים, וכפקיטיו כו כפיס ויולים מן הנוד לתרומה הום הנברר לתרומה ויש

ברירה (גימיו רה:) וישתה

הלוקה יין מן הבותים. הכל מפורש בפרק כל הגט (גיטין הלוקה יין מבין הכותים. בערב שבת בין השמשות כדתנים דף כה. ושם):

אלא לעולם כל הנלקם. הקשה רבינו טוביה מקשה דרבי יוחנן

הלכה כסתם משנה וסתם מתניתין בהלוקחי כר"מ דאית ליה ברירה ואע"ג דבסתמא דלנועים לית ליה ברירה מ"מ תקשה מאי אולמיה דהאי סתמא מהאי סתמא ושמא רבי יוחנן היכא שמתנה בפירוש לא קאמר ר' יוחנן דאין ברירה ובריש כל הגט (שם) דקאמר רבי יוחנן אף אחרון אינו פוסל משום דאין ברירה שאני התם דכתיב וכתב לה דמשמע שיהיה לריך שיהיה מבורר בשעת כתיבה כמו שמפורש בריש כל הגט: .אכועים אית להו דר' דוםא.

ולא מן הדין דגזל ולא נתייאשו הבעלים שניהן אין יכולין להקדיש ולחלל ולהפקיר אלא מחמת תקנה הוא דאוקמי רבנן ברשומיה לחלל ולהפקיר שלא יכשלו עניים וגנב ורבי דוסא לית ליה דלנועין דבעניים עבוד רבנן תקנה ולא בגנב אבל השתח דקחמר ר׳ יוחנן לנועין ור׳ דוסא אמרו דבר אחד א״כ סובר הוא דלא מחמת מקנה אלא מן הדין ולא בעי למימר דלענין ברירה דוקא קאמרי דבר אחד דתרוייהו לית להו ברירה שהרי דבר אחד משמע ממש דבר אחד וקשה דבפרק העור והרוטב (חולין דף קכד:) אמר רבי יוחנן ר׳ ישמעאל ורבי דוסא בן הרכינס אמרו דבר אחד דלאו ממש דבר אחד דבמגע דוקא אמרו דבר אחד אבל במשא פליגי דהתם תנן שני חלאי זיתים מטמאים במשא ולא במגע דברי רבי ישמעאל ובההיא דרבי דוסא תנן במסכת אהלות בפרק ג' (משנה א) כל המטמאין באהל שנחלקו והכניסן לבית רבי דוסא בן הרכינס מטהר וחכמים מטמאין כילד הנוגע בשני חלאי זיתים מן הנבילה או נושאן כו' משמע דר' דוסא בן הרכינס מטהר במגע ובמשא ויש לומר כיון דבמגע אמרו דבר אחד אין חושש אע"ג דלא שוו במשח ועוד חומר ר"י דלגמרי מלית למימר דסבר רבי דוסא כרבי ישמעאל והא דלרבי ישמעאל מצטרפים היינו במרודד ור' דוסא איירי במפוזר לגמרי דלגבי משא בעי נושא והוא דנישא שיהא מחובר יחד כדקאמר עולא בההיא שמעתא

בתוספתא" וקדש עליו היום ואין לו מה לשתות בשבת ואין לו פנאי להפריש: שני לוגין. ממאה: מיחל. מוליא מעשר שני לחולין אדרבי יוחנן דלים ליה לרבי יוחנן ברירה והאמר רבי יוחנן על מעות שיש לו בבית דמה שיש לו פנאי לתקן יתקן דהא באמירה בעלמא סגי כדאמרי׳ לקמן: הלוקח יין מבין הכותים אומר שני לוגין ⁴

אוסרין. דלית להו ברירה לומר מן החולין הוא שותה ותרומה ומעשר ראשון נותרין בנוד: לקוחות הן. ולא אמרינן הוברר הדבר שזה חלק המגיע לכל אחד וירושה לא קאמר רחמנא דתיהדר אלא אמרינן חלקו של זה היה ראוי לזה והחליפו והרי הוא כמקח וחוזרין ומחליפין ביובל: אלא לעולם כל הכלקט. אמרו לנועין ורבי דוסא ודקא קשיא סתם משנה דלנועין לרבי יוחנן: ר' יוחנן סתמח אחרינה השכח. וחי קשיה והה לה סגיא דלא מתהפכא מתני׳ משום ברירה לא תיפוך דאית ליה לרבי יהודה ברירה וטעמא דלוקח יין התני התס" משום שמא יבקע הנוד ולה משום ברירה: מה ביתו ברשותו הכי גרסינן הכח: מחן סנח לנועין רבי מחיר. דחמר בקדושין מעשר ממון גבוה הוא דכל היכא דאיתיה למעשר לאו דידיה הוא אלא דגבוה הוא ולענין פדייה אוקמיה ברשותו דמחייב ליה חומשא ואי לאו דידיה הוא לא הוה יהיב חומש שאין מוסיף חומש אלא בעלים דכתיב ממעשרו: הכא נמי בכרם רבעי אע"ג דלאו דידיה הוא קדש קדש ממעשר יליף אבל לקט והקדש בעלמא לא אבל השתא דאמר רבי יוחנן לנועין ורבי דוסא אמרו דבר אחד ש"מ טעמייהו משום דלה בעי ברשותו והפילו במילתה דעלמה דכל כמה דלה אייאוש יכול להפקיר ולהקדיש ולחלל:

דוסא אמרו דבר אחד הוה אמינא מאן תנא צנועין ר"מ היא לאו "אמר ר"מ מעשר ממון גבוה הוא ואפילו הכי לענין פדייה אוקמיה רחמנא ברשותיה דכתיב יואם גאל יגאל איש ממעשרו חמשיתו יוםף עליו קרייה רחמנא מעשרו ומוסיף חומש כרם רבעי נמי גמר קדש קדש ממעשר כתיב הכא יקדש הלולים וכתיב גבי מעשר יוכל מעשר הארץ מורע הארץ מפרי העץ לה' הוא קדש מה קדש דכתיב גבי מעשר אע"ג דממון גבוה הוא לענין פרייה אוקמיה רחמנא ברשותיה אף האי קדש נמי דכתיב גבי כרם רבעי אע"ג דלאו ממון דידיה הוא לענין אחולי אוקמיה רחמנא ברשותיה דהא כי איתיה ברשותיה נמי הא לאו דידיה הוא והא מצי מחיל משום הכי מצי מחיל אבל גבי לקם כיון דממונא דידיה כי איתיה ברשותיה הוא דמצי מפקר ליה כי ליתיה ברשותיה לא מצי מפקר ליה אמר רבינא אי לאו דא"ר יוחנן צנועין ורבי דוסא אמרו דבר אחד הוה אמינא מאן תנא צנועין רבי דוסא היא כי היכי דלא תקשי סתם משנה לרבי יוחנן ורבי יוחנן כמתם

ואוקי עולא כרבי דוסא ולא כרבנן דבלאו הכי פליגי בה תנאי בדעולא שומה שיכול לתרך אליביה מתרך אי נמי עולא מוקי פלוגמייהו במרודד ואתי כרבנן ולית ליה דאמרו דבר אחד:

קרייה רחמנא מעשרו ומוסיף חומש. תימה לר"י דבלא חומש יכול לדקדק דאוקמיה רחמנא ברשותיה מכיון שיכול לפדותו ואין שום אדם יכול לעכב עליו אבל אחר אין יכול לפדות בע"כ וו"ל דהא מה שהוא יכול לפדותו ולא אחר היינו לפי שהוא בידו אבל כשהוא ביד אחרים כמו כרם רבעי דלעיל אז לא יוכל לפדותו אבל השתא דאשכחן שיהיה חשוב כ"כ שלו שמוסיף חומש ואחר אפילו כשפודה מדעתו אין מוסיף חומש ש"מ דלגמרי אוקמיה רחמנא ברשותיה ואפילו הוא ברשות אחרים:

קדש קדש ידיף ממעשר. חימה דל"ל למידרש בפרק כילד מברכין (ברכות ד' לה. ושם ד"ה אחליה) מדכתיב קדש הלולים אחליה והדר אכליה פירוש כרם רבעי טעון חילול חיפוק ליה מקדש קדש דמעשר וי"ל דאי לאו דאשכחן ביה פדיון הוה ילפינן קדש קדש משביעית שאין לו פדיון כלל ואין להקשות כלל למה לי קדש תיפוק ליה מהלולים דגזירה שוה דקדש אצטריך למימר דיש לו חומש כדאמר בפ"ב דקדושין (ד' נד: ושם ד"ה גמר) ורבינו חיים חירך דאי לאו הלולים מגזירה שוה לא הוה ידעינן שלריך חילול (ש) בשביעית שאין מעשר שני נוהג בשביעית והביא ראיה מירושלמי דמעשר שני פ״ה דקאמר מה דאת אמרת אין מעשר שני נוהג בשביעית דכוותיה אין נטע רבעי בשביעית וכו' ודייק התם שגם שלישית וששית שאין בהם מעשר שני לא יהיה בהן נטע רבעי אמר רבי יוסי שלישית וששית יש בהם מעשרות ושביעית אין בה מעשר כל עיקר: אבל דקש דממון דידיה הוא. לא הוה לריך למימר אלא דגבי לקט ליכא קרא אלא לרווחא דמילתיה נקטיה דאפי׳ איכא קרא לא דמי אהדדי: כמתם

(h) תור"ה קדש וכו' שלריך חילול בשלישית שחין מעשר שני נוהג בשלישית והביא ראיה:

הגהות הב"ח

רבינו חננאל

הלוקח יין מבין הכותים בערב שבת ושכח ולא הפריש אומ' שני לוגין שאני עתיד להפריש וכול׳ וכבר פירשנו זו המשנה בהכל שוחטין לפיכך אין בהכל שוחטין לפיכך אין אנו מאריכין בכאן. אומ׳ שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה, עשרה מהן מעש מעשר שני, ומוחל ושותה דברי ר' מאיר. ר' יהודה ור׳ יוסי ור׳ שמע׳ אוסרין. ר׳ מאיר סבר שותה והנשאר בנוד נתברר כי הז הז. ור' יהודה ור' יוסי ור' . שמע׳ סברי דלמא השתא יה. והמעשר דאין בריר מנין מתברר שאותן שהפריש אלו הן. ואם לא תעמיד ר׳ יהודה נלקט שכבר נתברר לנו מה שנלקט קשיא דר׳ יהודה אדר׳ יהודה. וכיון שהעמדנו דר׳ יהודה לית י ייחון דאוקי ר׳ דוסא דאית ליה ברירה כצנועין, מכלל דצנועין נמי דאמ׳ האחין ברירה, דאמ׳ שחלקו בניכסי . מחזירין זה לזה ביובל, . איתבריר שנטל הוא ודאי החלק שהורישו אביו, אלא יש לומר שמא החלק שנטל אחיו הוא חלקו והחלק שנטל הוא חלק אחיו וכאילו מכר חלקו לאחיו ואחיו מכר חלקו לו לפיכך מחזירין ביובל כדין כל מקנה. ופרקינן, לעולם מתני׳ כל הנלקט הוא, דהא ודאי לית ליה ברירה, ואינו פודה אלא דבר שנתברר שנלקט, ואף על פי שאינו בידו. וזה שאמר ר' יוחנן אין אדם מקדיש דבר שאינו ברשותו, סתמא אחרינא אשכח וסמיך עלה, דתנן אין מאחר הגנב משלם ד' וה'.

פתים (הקיר בה). המדיב שחקר בכלי שיעור המרומה והמעשכות (מעידה בב.) וכשיהיו לו כלים יפריש כם המרומה ומעשר משום דמסייע ליה קרא. והאי דאמ׳ אביי ורבא ורבינא אי לאו דאמר ר' יוחנן צנועים ור' דוסא אמרו דבר אחד וכולי. (יוחא נו.). ר' יהודה כו' אוסרין. עד שיפריש ממש, דקסברי אין בריכה ואכל כוס וכוס יש לומר שהוא מרומה ומעשר (מעידה בב.). האחים שחלקו לקוחות הן. ולא אמריע הוברר לכל אחד אלק ירושמו דרושה אינה חותר ביובל אלא שמא אלק הכא לוה לא יהיה של והרי החליפו מלקיהם והוו להו לקוחות הן. ולא אמריע הוברר לכל אחד אלק ירושמו דרושה אינה חותר ביובל אמחים שחלקו לקוחות הן. ולא אמריע הוברר לכל אחד אלק ירושתו דרושה אינה חותר ביובל אחדים שחלקו לקוחות הן. ולא אמריע הוברר לכל אחד אלק ירושמו דרושה אינה חותר ביובל אותר החותר ביובל אחדים שחלקו לקוחות הן. ולא אמריע הוברר לכל אחד אלק הירושה אינה חותר ביובל אותר החותר ביובל אחדים שחלקו לקוחות הן. ולא אמריע הוברר לכל אחד את התוכל ביצה לום הירושה הירושה אחדים שחלקו לקוחות הן. ולא אמריע הוברר ביובל אחדים הירושה הירושה הוברר ביובל אחדים הירושה ביובל אחדים הירושה ביובל אחדים ביובל אחדים הוברר ביובל אחדים הירושה ביובל אחדים שחלים ביובל אחדים הוברר ביובל הוברר ביובל אחדים הוברר ביובל הוברר ביובל ביובל ביובל הוברר ביובל ביובל הוברר ביובל ביובל הוברר ביובל מלות יוכל והדר שקליה כדמעיקרא (גיטין כה.) וחוזרין וחולקין (בכורות נב:).